Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

27. juuni 2013 *

Õigusalane koostöö tsiviilasjades — Vahendusmenetlus tsiviil- ja kaubandusasjades — Direktiiv 2008/52/EÜ — Siseriiklikud õigusnormid, mis näevad ette kohustusliku vahendusmenetluse — Otsuse tegemise vajaduse äralangemine

Kohtuasjas C-492/11,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Giudice di pace di Mercato San Severino (Itaalia) 21. septembri 2011. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 26. septembril 2011, menetluses

Ciro Di Donna

versus

Società imballaggi metallici Salerno srl (SIMSA),

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president M. Ilešič, kohtunikud E. Jarašiūnas, A. Ó Caoimh, C. Toader (ettekandja) ja C. G. Fernlund,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikus menetluses esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* S. Varone,

— Prantsuse valitsus, esindajad: G. de Bergues ja J-S. Pilczer,

— Austria valitsus, esindaja: A. Posch,

— Euroopa Komisjon, esindajad: F. Moro ja M. Wilderspin,

olles 11. aprilli 2013. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiivi 2008/52/EÜ vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT L 136, lk 3), 4. novembril 1950. aastal Roomas alla kirjutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklite 6 ja 13 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 tõlgendamist.

2 Käesolev eelotsusetaotlus esitati C. Di Donna ja Imballaggi Metallici Salerno (SIMSA) srl (edaspidi „SIMSA") vahelises vaidluses C. Di Donna sõidukile tekitatud kahju hüvitamise üle, kusjuures Giudice di pace di Mercato San Severino näeb selle vaidluse puhul ette Itaalia õiguses kehtestatud kohustusliku vahendusmenetluse kohaldamise.

Õiguslik raamistik

Liidu õigusnormid

3 Direktiivi 2008/52 põhjendused 8 ja 10 on sõnastatud järgmiselt:

„(8) Käesoleva direktiivi sätteid tuleks kohaldada üksnes piiriüleste vaidluste puhul toimuva vahendusmenetluse suhtes, kuid miski ei peaks takistama liikmesriike kohaldamast selliseid sätteid ka siseriiklike vahendusmenetluste suhtes.

[…]

(10) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada menetluste suhtes, kus piiriülese vaidluse kaks või enam poolt püüavad vabatahtlikkuse alusel vahendaja abil ise oma vaidluse lahendamise suhtes rahumeelsele kokkuleppele jõuda. Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada tsiviil- ja kaubandusasjades. [...]"

4 Nimetatud direktiivi artikli 1 lõige 1 näeb ette:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on hõlbustada alternatiivsete vaidlustelahendamise menetluste kättesaadavust ja edendada vaidluste rahumeelset lahendamist, soodustades vahendusmenetluse kasutamist ning tagades tasakaalu vahendus- ja kohtumenetluste vahel. […]"

5 Nimetatud direktiivi artikli 3 punkt a sätestab:

„[…] kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „vahendusmenetlus" – mis tahes nimetusega struktureeritud protsess, kus vaidluse kaks või enam poolt püüavad vabatahtlikkuse alusel vahendaja abil ise oma vaidluse lahendamise suhtes kokkuleppele jõuda. Nimetatud protsessi võivad algatada pooled või seda võib soovitada või nõuda kohus või see võidakse ette näha liikmesriigi õigusega.

[…]"

6 Direktiivi artikli 5 lõige 2 sätestab:

„Käesolev direktiiv ei piira siseriiklike õigusaktide sätteid, mille alusel on vahendusmenetluse kasutamine kas enne kohtumenetlust või selle ajal kohustuslik või mille alusel kehtestatakse selle suhtes ergutusi või karistusi, eeldusel, et nimetatud õigusaktid ei takista pooli kasutamast oma õigust kohtusüsteemi poole pöörduda."

7 Direktiivi 2008/52 artikli 7 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Kuna vahendusmenetluse korral tuleb järgida konfidentsiaalsuse põhimõtet, tagavad liikmesriigid, et kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti, puudub nii vahendajatel kui ka vahendusmenetluse korraldamisega seotud isikutel kohustus esitada tsiviil- ja kaubandusasjades läbiviidavate kohtu- või vahekohtumenetluste käigus tõendusmaterjali seoses teabega, mis tuleneb vahendusmenetlusest või on sellega seotud, välja arvatud juhul:

a) kui see on vajalik asjaomase liikmesriigi avaliku korraga seotud olulistel kaalutlustel, eriti kui on vaja tagada laste parimate huvide kaitse või ära hoida isiku kehalise või vaimse puutumatuse rikkumist, või

b) kui vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kokkuleppe sisu avalikustamine on vajalik selle kokkuleppe rakendamiseks või täitmiseks.

[…]”

Itaalia õigus

Seadusandlik dekreet nr 28/2010

8 Euroopa Komisjoni teavitati, et 4. märtsi 2010. aasta seadusandlik dekreet nr 28, millega rakendatakse 18. juuni 2009. aasta seaduse nr 69 vahendusmenetluse kohta tsiviil- ja kaubandusasjades artiklit 60 (*Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana*, edaspidi „*GURI*”, nr 53, 5.3.2010; edaspidi „seadusandlik dekreet nr 28/2010”), on direktiivi 2008/52 üle võttev siseriiklik meede.

9 Selle dekreedi artikli 5 lõige 1 sätestab:

„Kui keegi kavatseb algatada kohtuasja seoses vaidlusega ühisomandi, asjaõiguste, vara jagamise, pärimise, perelepingute, üürimise, tasuta kasutamise lepingute, ettevõtete rentimise, maismaa- ja veesõidukitega liiklemisest tuleneva, tervishoiutöötajate vastutusel tekkinud või ajakirjanduses või muus meediumis ilmunud laimust tuleneva kahju hüvitamise, kindlustus-, panga- ja finantslepingute valdkonnas, peab ta eelnevalt läbima käesolevas dekreedis sätestatud vahendusmenetluse […]. Vahendusmenetluse läbimine on kohtumenetluse algatamist käsitleva dokumendi menetlusse võtmise eeltingimus. Vastuvõetamatuse vastuväite peab esitama kostja, vastasel juhul kaotab ta selle õiguse, või esitab selle kohus omal algatusel, kuid mitte pärast esimest kohtuistungit. Kui kohus tuvastab, et vahendusmenetlust on juba alustatud, kuid ei ole lõpule viidud, määrab ta järgmise kohtuistungi artiklis 6 nimetatud tähtaja möödumise järgsele ajale. Samamoodi toimib ta siis, kui vahendusmenetlust ei ole toimunud, määrates pooltele samaaegselt vahendustaotluse esitamiseks viieteistkümne päevase tähtaja.”

10 Selle dekreedi artiklis 6 on sätestatud:

„1. Vahendusmenetlus kestab kuni neli kuud.

[…]”

11 Seadusandliku dekreedi artikkel 8, mida on muudetud 14. septembri 2011. aasta seadusega nr 148 (*GURI* nr 216, 16.9.2011, lk 1), käsitleb vahendusmenetluse kulgemist. Kõnealune säte näeb ette:

„1. Kui on esitatud vahendustaotlus, määrab vahendusorgani vastutav töötaja vahendaja ning määrab kindlaks poolte esimese kohtumise, mis toimub hiljemalt viiteist päeva pärast taotluse esitamist. […]

[…]”

12 Dekreedi nr 28/2010 artikkel 11 sätestab:

„1. Kui on sõlmitud kompromiss, koostab vahendaja protokolli, millele lisatakse kompromissi tekst. Kui kompromissi ei saavutata, võib vahendaja esitada lepitusettepaneku. Igal juhul esitab vahendaja lepitusettepaneku siis, kui pooled esitavad talle selleks menetluse mis tahes staadiumis üksmeelse palve. Enne ettepaneku koostamist teavitab vahendaja pooli tagajärgedest, mis võivad tuleneda artiklist 13.

[...]

4. Kui lepitusmenetlus ei õnnestu, koostab vahendaja protokolli, kus ettepanek on ära toodud; pooled ja vahendaja kirjutavad protokollile alla ning vahendaja kinnitab poolte allkirja või kinnitab, et neil on võimatu alla kirjutada. Kui üks pool on jätnud vahendusmenetluses osalemata, märgib vahendaja selle samas protokollis ära.”

13 Kõnealuse dekreedi artikkel 13, mis puudutab menetluskulusid, näeb ette:

„1. Kui kohtulahendi sisu on tervenisti sama, mis ettepaneku sisu, otsustab kohus, et jäetakse hüvitamata selle kohtuasja võitnud poole kohtukulud, kes ettepaneku tagasi lükkas, kui need kulud on tekkinud pärast ettepaneku esitamist, ning mõistab temalt välja kulud, mille on samal ajavahemikul kandnud kohtuasja kaotanud pool, ja ühtlasi riigieelarve tuludesse kandmiseks summa, mis vastab riigilõivu summale. Kohaldatavad on tsiviilkohtumenetluse seadustiku [Codice di procedura civile] artiklid 92 ja 96. Käesolevat lõiget kohaldatakse ka vahendajale makstava tasu ning artikli 8 lõikes 4 nimetatud eksperdi tasu suhtes.

2. Tõsistel ja erandlikel põhjustel võib kohus ka siis, kui kohtulahendi sisu ei ole tervenisti sama, mis selle ettepaneku sisu, otsustada siiski, et jäetakse hüvitamata kohtuasja võitnud poole kulud, mille see on kandnud seoses vahendajale makstava tasu ning artikli 8 lõikes 4 nimetatud eksperdi tasuga.”

Ministri dekreet nr 180/2010

14 Itaalia valitsus võttis määrusandlikul teel vastu ministri 18. oktoobri 2010. aasta dekreedi nr 180, mida on viimati muudetud ministri 6. juuli 2011. aasta dekreediga nr 145 (edaspidi „ministri dekreet nr 180/2010”). Käesolevas asjas asjakohane ministri dekreedi nr 180/2010 artikkel 16 sätestab järgmist:

„1. Tasu katab menetluse algatamise ja vahendamise kulud.

2. Kogutasust menetluse algatamise kuludeks mõeldud osaks peab kumbki pool maksma 40,00 eurot, mille taotleja peab maksma vahendustaotluse esitamisel ning teine menetluspool siis, kui ta menetlusse astub.

3. Vahenduskuludeks peab kumbki pool maksma käesolevale dekreedile lisatud tabelis A näidatud summa.

4. Iga kategooria vahenduskulude maksimumsummat, mis on kindlaks määratud selle tabeli A järgi:

a) võib suurendada kuni viiendiku võrra asja erilise tähtsuse, keerukuse või raskuse tõttu;

b) tuleb suurendada kuni veerandi võrra, kui vahendusmenetlus õnnestub;

c) tuleb seadusandliku dekreedi [nr 28/2010] artiklis 11 nimetatud ettepaneku koostamise puhul suurendada viiendiku võrra;

d) kui tegemist on seadusandliku dekreedi [nr 28/2010] artikli 5 lõikes 1 nimetatud valdkondadega, tuleb seda summat vähendada esimeses kuues kategoorias kolmandiku võrra ja ülejäänud kategooriates poole võrra, välja arvatud juhul, kui vähendamine toimub vastavalt käesoleva lõike punktile e, ning seda summat ei suurendata ühegi muu käesoleva artikli sätte alusel, välja arvatud käesoleva lõike punktis b sätestatud suurendamine;

e) kui ükski vahendusmenetluse algatanud poole vastaspooltest menetluses ei osale, tuleb summa vähendada esimeses kategoorias 40 eurole ja kõigis teistes kategooriates 50 eurole, piiramata siiski käesoleva lõike punkti c kohaldamist.

[…]

14. Iga kategooria puhul võib käesolevale dekreedile lisatud tabeli A kohaselt määratud tasu miinimumsummadest kõrvale kalduda.”

15 Ministri dekreedi nr 180/2010 artikli 16 lõikes 4 viidatud tabel A sätestab järgmist:

Vaidluse väärtus	Kulud (kummagi poole omad)
Kuni 1 000 eurot	65 eurot
1 001 kuni 5 000 eurot	130 eurot
5 001 kuni 10 000 eurot	240 eurot
10 001 kuni 25 000 eurot	360 eurot
25 001 kuni 50 000 eurot	600 eurot
50 001 kuni 250 000 eurot	1 000 eurot
250 001 kuni 500 000 eurot	2000 eurot
500 001 kuni 2 500 000 eurot	3 800 eurot
2 500 001 kuni 5 000 000 eurot	5 200 eurot
Üle 5 000 000 euro	9 200 eurot

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

16 C. Di Donna esitas SIMSA vastu hagi, milles nõudis äriühingule kuuluva kahvellaaduriga tema autole tekitatud kahju hüvitamist. Kohtuasja materjalidest nähtub, et SIMSA ei vaidlustanud asjaolusid, kuid palus esimese kohtuistungi edasi lükata, et ta saaks esitada tagatise nõude kindlustusseltsile, kellega tal on sõlmitud kindlustusleping lepinguvälise vastutuse kindlustamiseks. Samas väitis ta selles osas, et enne tagatise nõude esitamist kindlustusseltsile tuleb asi esitada arutamiseks seadusandliku dekreediga nr 28/2010 ette nähtud kohustuslikku vahendusmenetlusse.

17 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on seisukohal, et kõnealune dekreet on põhikohtuasja asjaoludele kohaldatav, sest SIMSA ja menetlusse kaasatava kindlustusseltsi vaheline lepinguline suhe kuulub kindlustuse valdkonda, mille puhul on vahendusmenetlus nimetatud dekreedi artikli 5 lõike 1 alusel kohustuslik ning selle läbimata jätmisel ei ole kohtusse esitatav hagi vastuvõetav. Giudice di pace di Mercato San Severinol tekkis siiski küsimus, kas järgmise kohtuistungi aja määramisel tuleb arvesse võtta menetlusse kaasamise puhul ette nähtud 45-päevast tähtaega või lisaks sellele ka

vahendusmenetluse kulgemiseks vajalikku nelja kuu pikkust tähtaega. Peale selle jagab eelotsusetaotluse esitanud kohus SIMSA kahtlusi seadusandliku dekreedi nr 28/2010 sätete kooskõla osas Euroopa Liidu õigusega.

18 Selles olukorras otsustas Giudice di pace di Mercato San Severino menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„Kas [Euroopa] inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklid 6 ja 13, Euroopa Liidu põhiõiguste harta […] artikkel 47, […] direktiiv 2008/52 […], tõhusa kohtuliku kaitse põhimõte, mis on […] liidu õiguse üldpõhimõte, ning üldisemalt liidu õigus tervikuna keelavad Euroopa Liidu liikmesriiki kehtestamast selliseid õigusnorme nagu […] seadusandliku dekreedi nr 28/2010 ja ministri dekreedi nr 180/2010 […] sätted, mille kohaselt:

1. kohus võib järgnevas kohtumenetluses võtta süüstava tõendina arvesse, et menetlusosaline on jätnud kohustuslikus vahendusmenetluses mõjuva põhjuseta osalemata;

2. juhul kui kohtuasja võitnud pool on keeldunud lepitusettepanekust ning kui pärast tagasilükatud lepitusettepaneku esitamist algatatud kohtuasja lahendi sisu on tervenisti sama, mis ettepaneku sisu, peab kohus otsustama, et jäetakse hüvitamata võitnud poole kulud, mis on tekkinud pärast lepitusettepaneku esitamist, ning mõistma talt välja kulud, mille kohtuasja kaotanud pool on samal ajavahemikul kandnud, samuti mõistma võitnud poolelt riigieelarve tuludesse välja täiendava summa, mis vastab juba tasutud summale (riigilõivule);

3. tõsistel ja erandlikel põhjustel võib kohus ka siis, kui kohtulahendi sisu ei ole tervenisti sama, mis selle ettepaneku sisu, otsustada, et jäetakse hüvitamata kohtuasja võitnud poole kulud, mille see on kandnud seoses vahendajale makstava tasu ning eksperdi tasuga;

4. kohus peab oma otsuses mõistma poolelt, kes jättis vahendusmenetluses mõjuva põhjuseta osalemata, riigieelarve tuludesse välja summa, mis vastab kohtumenetluse eest ette nähtud riigilõivu summale;

5. vahendaja võib esitada või lausa peab esitama lepitusettepaneku ka siis, kui pooled kokkuleppele ei jõua, ning ka siis, kui pooled jätavad menetluses osalemata;

6. tähtaeg, mille jooksul vahendusmenetluse kasutamise püüe tuleb lõpule viia, võib olla kuni neli kuud;

7. isegi pärast nelja kuu pikkuse tähtaja möödumist menetluse algusest saab hagi esitada alles siis, kui vahendusorgani sekretariaadist on saadud vahendaja koostatud protokoll selle kohta, et kokkuleppele ei jõutud, kus tagasilükatud ettepanek on ära toodud;

8. pole välistatud, et vahendusmenetlusi tuleb mitu – millest tulenevalt pikeneb vaidluse lahendamise aeg nii mitu korda, kui palju uusi õiguspäraselt esitatud nõudeid sama, vahepeal algatatud kohtuasja käigus esitatakse;

9. kohustuslik vahendusmenetlus on vähemalt kaks korda kulukam kui kohtumenetlus, mida püütakse vahendusmenetlusega vältida, ning see ebaproportsionaalsus suureneb eksponentsiaalselt, kui suureneb vaidluse väärtus (nii et vahendusmenetlus võib olla kohtumenetlusest isegi enam kui kuus korda kulukam) või vaidluse keerukus (viimasel juhul tuleb määrata ekspert, kellele menetluspooled peavad tasu maksma ning kes abistab vahendajat vaidluste puhul, mis nõuavad spetsiifilist tehnilist pädevust, ilma et eksperdi koostatud tehnilist aruannet või tema saadud andmeid oleks võimalik järgnevas kohtumenetluses kasutada)?”

Pärast eelotsusetaotluse esitamist asetleidnu

19 Pärast seda, kui Euroopa Kohus küsis selgitusi põhjuste kohta, mis õigustavad eelotsusetaotluse esitamise vajalikkust põhikohtuasjas otsuse tegemise seisukohast, märkis eelotsusetaotluse esitanud kohus oma 9. märtsi 2012. aasta vastuses, et juhul kui Euroopa Kohus peaks leidma, et siseriiklikud sätted ei ole liidu õigusega kooskõlas, on eelotsusetaotluse esitanud kohus kohustatud jätma põhikohtuasja vahendusmenetlusse esitamata, mis omakorda mõjutab kohtuistungi määramise tähtaja arvestamist.

20 Corte costituzionale (Itaalia konstitutsioonikohus) tunnistas 24. oktoobri 2012. aasta otsusega nr 272/2012 teatavad seadusandliku dekreedi nr 28/2010 artiklid põhiseadusega vastuolus olevaks, eelkõige artikli 5 lõike 1, artikli 8 lõike 5 ja artikli 13, välja arvatud viimases sättes sisalduv viide Itaalia tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklitele 92 ja 96, mis ei ole aga põhikohtuasja seisukohast olulised.

21 Kõnealusest kohtuotsusest tuleneb eelkõige, et pärast seadusandliku dekreedi nr 28/2010 artikli 5 lõike 1 põhiseadusega vastuolus olevaks tunnistamist ei ole eelnev vahendusmenetluses osalemine Itaalias enam kohtumenetluse algatamist käsitleva dokumendi menetlusse võtmise eeltingimus ning pooled ei pea edaspidi vahendusmenetlust kasutama.

22 Euroopa Kohtu kantselei palus 14. detsembri 2012. aasta kirjas eelotsusetaotluse esitanud kohtul teada anda, millised on kohtuotsuse nr 272/2012 tagajärjed nii eelotsusetaotluse esitanud kohtu menetluses oleva siseriikliku vaidluse kui ka eelotsusetaotluse suhtes.

23 Eelotsusetaotluse esitanud kohus vastas 17. jaanuari 2013. aasta kirjaga, et ta soovib oma eelotsusetaotluse jõusse jätta. Ta ei võtnud aga seisukohta kõnealuse kohtuotsuse mõju osas otsuse langetamisele põhikohtuasjas ega ka Euroopa Kohtule esitatud eelotsuse küsimuste asjakohasusele.

Eelotsusetaotlus

24 Vastavalt Euroopa Kohtu senisele praktikale on ELTL artiklis 267 ette nähtud Euroopa Kohtu ja siseriiklike kohtute koostöö raames ainult siseriiklikul kohtul, kelle lahendada on vaidlus ja kes vastutab langetatava kohtuotsuse eest, pädevus tema menetluses oleva kohtuasja eripära arvestades hinnata nii eelotsuse vajalikkust oma otsuse tegemiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Järelikult juhul, kui esitatud küsimused puudutavad liidu õiguse tõlgendamist, on Euroopa Kohus põhimõtteliselt kohustatud neile vastama (vt eelkõige 15. detsembri 1995. aasta otsus kohtuasjas C-415/93: Bosman, EKL 1995, lk I-4921, punkt 59; 13. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-379/98: PreussenElektra, EKL 2001, lk I-2099, punkt 38, ja 9. detsembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-241/09: Fluxys, EKL 2010, lk I-12773, punkt 28).

25 Euroopa Kohus on siiski tõdenud, et erandjuhtudel peab ta oma pädevuse hindamiseks kindlaks tegema need asjaolud, mille tõttu siseriiklik kohus talle eelotsusetaotluse esitas. Siseriikliku kohtu esitatud eelotsusetaotluse saab Euroopa Kohus jätta läbi vaatamata vaid siis, kui on ilmne, et liidu õigusnormi tõlgendamine, mida siseriiklik kohus palub, ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, või ka juhul, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada talle esitatud küsimustele tarviliku vastuse andmiseks vajalikud faktilised või õiguslikud asjaolud (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus PreussenElektra, punkt 39; 23. aprilli 2009. aasta otsus kohtuasjas C-544/07: Rüffler, EKL 2009, lk I-3389, punkt 38; 19. novembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-314/08: Filipiak, EKL 2009, lk I-11049, punkt 42, ja 26. veebruari 2013. aasta otsus kohtuasjas C-399/11: Melloni, punkt 29).

26 Seetõttu tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleneb nii ELTL artikli 267 sõnastusest kui ka ülesehitusest, et eelotsusemenetlus eeldab tegelikult poolelioleva menetluse olemasolu siseriiklikes kohtutes, mille raames palutakse neil kohtutel teha otsus, milles võidakse eelotsust arvesse võtta (vt selle kohta eelkõige 20. jaanuari 2005. aasta otsus kohtuasjas C-225/02: García Blanco, EKL 2005, lk I-523, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).

27 Ent käesolevas asjas ei ole pärast Corte costituzionale 24. oktoobri 2012. aasta otsust põhikohtuasjas kohaldatavad siseriiklikud õigusnormid enam need, mida võeti arvesse eelotsusetaotluses (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Fluxys, punkt 32). Kõnealusel kohtuotsusel, mis tunnistas seadusandliku dekreedi nr 28/2010 teatavad sätted põhiseadusega vastuolus olevaks, on nimelt selline mõju, et nimetatud sätted eemaldatakse siseriiklikust õiguskorrast.

28 Kuigi eelotsusetaotluse esitanud kohus on oma 17. jaanuari 2013. aasta kirjas tõepoolest märkinud, et ta soovib oma eelotsusetaotluse jõusse jätta, ei ole ta siiski täpsustanud, miks peaksid need eelotsuse küsimused olema põhikohtuasja lahendamise seisukohast jätkuvalt asjakohased.

29 Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktides 20 ja 23, on Euroopa Kohtule esitatud üheksa eelotsuse küsimust nüüd hüpoteetilist laadi.

30 Neli esimest küsimust puudutavad sellise sätte kooskõla liidu õigusega, mis võimaldab kohtul esiteks võtta süüstava tõendina arvesse, et menetlusosaline on jätnud kohustuslikus vahendusmenetluses mõjuva põhjuseta osalemata ja mõista talt riigieelarve tuludesse välja summa, mis vastab kohtumenetluse eest ette nähtud riigilõivu summale (seadusandliku dekreedi nr 28/2010 artikli 8 lõige 5), ning teiseks jätta hüvitamata lepitusettepanekust keeldunud võitnud poole kulud ja mõista talt välja vahendusmenetluse kulud (kõnealuse dekreedi artikkel 13). Järelikult puudutavad need küsimused üksnes põhiseadusega vastuolus olevaks tunnistatud sätteid. Sellest tulenevalt on need küsimused muutunud vaidlusaluste siseriiklike sätete kohaldatavust puudutavate muudatuste tagajärjel esemetuks.

31 Viie viimase küsimuse osas, mis puudutavad vahendusmenetluse kulgu, selle kohaldamise tähtaegu ning selle maksumust, on oluline rõhutada sarnaselt käesoleva otsuse punktis 27 märgituga, et põhikohtuasja vaidluse siseriikliku õiguse raamistik ei ole enam sama, mis siseriikliku kohtu poolt eelotsusetaotluses kirjeldatu. Pärast seadusandliku dekreedi nr 28/2010 artikli 5 lõike 1 põhiseadusega vastuolus olevaks tunnistamist ei pea pooled enam vahendusemenetluses osalema. Järelikult, nagu on selgitanud ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 29, ei ole nimetatud küsimused põhikohtuasjas otsuse langetamise seisukohast enam asjakohased.

32 Sellest järeldub, et võttes arvesse kohtuvaidluse arengut eelotsusetaotluse esitanud kohtus kohaldatava õiguse seisukohalt, ei pea Euroopa Kohus enam võimalikuks teha otsust talle esitatud küsimuse kohta (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Fluxys, punkt 34).

Kohtukulud

33 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

Kohtuasjas C-492/11 Giudice di pace di Mercato San Severino (Itaalia) poolt 21. septembri 2011. aasta otsusega esitatud eelotsuse küsimustele ei ole enam vaja vastata.

Allkirjad